Ч. 52 | Недїля 5 (18) марта 1900. | Рік X

Виходить у Львові що дня (крім недїль і гр. кат. сьвят) о 5-ій годинї по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цїлий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . „ —·40
Поодиноке число 2 с

З почтовою пересилкою:
на цїлий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . „ —·90
Поодиноке число 6 с

Вісти полїтичні.

(З ради державної. — Вибори до делеґаций. — Ческа народна рада. — Ческо-словінскі відносини.)

Вчерашне засїданє палати послів розпочало ся відчитуванєм внесень і інтерпеляций, почім забрав голос пос. Гофман-Веллєнгоф і виступив против наміру президента палати, аби на вечірнім засїданю перевести вибори до делеґаций, бо таке веденє парляментарних нарад може викликати недовіре серед населеня, тим більше, що по переведеню делеґацийних виборів палата має бути зараз закрита. Недовіре може вийти звідси, що рада державна має тілько важних справ до порішеня а нїчого досї не зробила. — Відтак забрав голос президент міністрів др. Кербер і заявив: Коли правительство звернуло ся до палати з зазивом, аби вже тепер перевела вибори до делеґаций, то мало в першім ряді намір іти за давним звичаєм, після котрого делеґациї збирали ся звичайно в першій половинї року. В той спосіб оминає ся провізориї в спільнім буджетї. Дальше заявив др. Кербер, що на случай, коли би сойми покінчили скоро свої роботи, то було би дуже добре, аби зараз зібрали ся делеґациї для ухваленя спільного буджету. Правительство наміряє також скликати рівночасно, а на кождий случай в маю раду державну, як то вже нераз бувало в часї делеґаций. Така проґрама видає ся правительству найвідповіднїйшою, бо в той спосіб вернув би на ново правильний хід нарад ріжних законодатних тїл. Др. Кербер просив вкінци ще раз о вибори до делеґаций і висказав гадку, що на найблизшій сесиї Ради державної буде досить часу на полагодженє тих важних справ, які правительство предложило палатї. По промові дра Кербера і відповідях кількох міністрів на ріжні інтерпеляциї приступила палата до нарад над законом, дотикаючим робітничої статистики і одноголосно закон той ухвалила. О годинї 5 ій з полудня закрив президент засїданє на годину 6 ту для вибору делеґаций. Вибрано з Галичини послів: Яворского, Дідушицкого, Козловского, Поповского, Вахнянина, Вайґля і Абрагамовича, а на заступників Гневоша і Рошковского. — Палата панів вибрала з Галичини Ґорайского і Залеского, а на заступників ґр. Лянцкороньского, кн. Андрія Любомирского і дра Цоля. Слїдуюче засїданє палати послів відбуває ся нинї.

Чехи утворили собі Народну раду, зложену з ческих послів соймових з Чехії, Моравиї і Шлезка, послів до Ради державної із всїх тих трех країв, представителїв палати панів (Молодочехів і Старочехів), радикалів стоячих на становищи ческого державного права, католицкої партиї народної, промисловцїв, представителїв праси, ради міста Праги, вкінци з представителїв трех курий ческих меншостий в нїмецкім окрузї язиковім. До обсягу дїланя тої ческої Народної ради будуть належати між иншими: стереженє прав ческих меншостий в нїмецких округах і заснованє ческого бюра кореспонденцийного і телєґрафічного, аби знакомити заграницю з ческими відносинами.

Відносини між Словінцями а Чехами заострили ся з причини ческої обструкциї, котра не допускає до ухваленя дуже важних для Словінців економічних предложень. П. Добернiґ пригадав в палатї голові зелїзничої комісиї п. Кафтанови, що єго обовязком є прискорювати працї сеї комісиї, до котрої відослано також предложенє в справі триєстиньскої зелїзницї. Колиж Чехи рішили робити против предложеня обструкцию, будуть мусїли числити ся з своїми союзниками Словінцями. Словінскі посли з Країни і Горициї мають бути дуже обурені на Чехів, для котрих будова двох зелїзничих лїний є дуже важним питанєм. На засїданю екзекутивного комітету правицї Словінцї виступили з жаданєм, аби Чехи вилучили з обструкциї зелїзничі предложеня і справу будови триєстиньскої пристани. Мужі довіря Чехів покликували ся на ухвалу ческого клюбу, котрий не позваляє їм дати подібного приреченя. На те Словінцї пригадали Чехам, що коли Нїмцї робили обструкцию, допустили до дискусиї над предложенєм в справі льокальних зелїзниць.

Новинки.

Львів дня 17-го марта 1900.

— **Стипендиєю з фонду пок. Мих. Кузємского** 100 корон річно надїлив совіт „Народного Дому" у Львові Емил. Барана, студента І. року фільософії в львівскім университетї.

31

Передрук заборонений.

ДОНЬКА КОРОЛЯ ЄГИПЕТСКОГО.

Історична повість Юрия Еберса

(Авторизований переклад з шіснайцятого нїмецкого виданя.)

Переклав Кирило Вербин.

(Дальше).

Федіма, донька благородного Отанеса, своячка єго матери Касандани, була доси єго найлюбійшою жінкою, чи радше одинокою, о котрій можна було гадати, що она була близша єго серцю, як якась куплена невільниця; але й она здавала ся простою і погірдливою королеви, котрий був пересичений і скучав, а коли спогадав собі на Нїтетісу.

Єму здавало ся, що Єгиптиянка єсть з якогось благороднїйшого, достойнїйшого твориво, як они всї. То були лиш прості облестні дївки, а Нїтетіс королева. Тамті падали єму до ніг і аж валяли ся по земли; коли же спогадав собі на Нїтетісу, то видів єї стоячою просто перед собою, так само високою, так само гордою як і він. Она мала від тепер не лиш заняти місце Федіми, але він хотів ще поставити єї на так високім становищи, як колись єго батько Кирос свою жену Касандану.

Лиш она одна могла єму ставати в помочи своїм знанєм, своїми радами, підчас коли тамті всї, такі нерозумні як малі дїти, могли жити лиш на то, щоби убирати ся і строїти ся та робити крамолу ізза дрібниць і бавити тя пустими річами. Єгиптиянка повинна би єго полюбити, бо він був єї опорою, єї паном, єї батьком і єї братом в чужім для неї краю.

— Мусить! — сказав він сам до себе, а тиранови єго воля здавала ся вже так важною як і довершене дїло. — Барт'я нехай стереже ся — замуркотів він сам до себе; — він довідає ся, що жде того, котрий би важив ся ставати менї впоперек дороги!

* * *

Та й Нїтетіс не мала спокійної ночи.

В сьвітлици, що приперала до єї комнат, а котра була призначена на збори жінок, співали, гуляли та виробляли крики майже аж до півночи. Кілька разів розпізнала пискливий голос Боґеса, котрий жартував і сьміяв ся з своїми підвластними. Коли наконець в просторих сьвітлицях палати зробило ся тихо, мусїла їй прийти на гадку далека вітчина і бідна Тахот, котра тужила за нею і за красним Бартєю, котрий, як то їй Крезус розповів, мав завтра вибирати ся на війну, а може й по смерть собі. Відтак заснула утомлена далекою подорожею, і їй приснив ся єї чоловік. Виділа єго, як він їхав на своїм карім жеребцї. Біснувате зьвіря сполошило ся від лежачого на дорозї трупа Бартї, скинуло короля, та заволікло єго аж до Ніля, котрий став нараз плисти червоними як кров филями. З переляку стала она кричати на поміч; єї голос загомонів назад від пірамід та ставав щораз голоснїйший і страшнїйший, аж она від того відгомону пробудила ся.

Але, що то було? Той жалібний і прошиваючий голос, який чула в снї, доходив і тепер до єї уха, хоч она вже не спала. Отворила чим скорше віконницю від одного вікна та виглянула на двір. Перед єї очима показав ся прекрасний город з водограями і довгими рядами дерев, орошених сьвіжою росою [1]. Крім того якогось дивного голосу не було чути нї найменшого иншого голосочку, але й той десь прогомонів з ранним вітром. По короткім часї зачула она здалека якісь крики та горланє, відтак зробив ся рух, як звичайно у великім місті, а незадовго чула лиш глухий шум, подібний до того, який роблять филї на мори.

Холодний ранний воздух так єї зовсїм розбудив, що она не хотїла класти ся наново.

Приступила знов до вікна. Аж ось побачила, як двоє людий вийшло з того дому, в котрім она мешкала, і зараз розпізнала, що

[1] Перскі городи були в цїлій старинї славні і як здає ся, закладано їх сьвобіднїйше як у Єгиптиян. Навіть і королї не встидали ся займати ся городництвом. Они так любували ся в великих деревах, що Ксеркcес в дорозі до Грециї, коли побачив якийсь дуже красний платан, казав єго украсити золотими прикрасами. Здає ся також, що Перзи научили ся від Асприйців закладати красні парки, при котрих були також зьвіринцї, де годовано особливо рідкі заграничні зьвіря. Навіть слово „парадейзос" (нїмецке Paradies — рай) єсть семітско вавилоньского походженя.

— **Вечерниці в память XXXIX-их роковин смерти Т. Шевченка** устроює руска молодіж гімназиї в Бережанах і Перемишли дня 17-го с. м. Вечерниці в Бережанах відбудуть ся в сали театральній (початок о 7-ій годині), а в програму входять: вступне слово, відчит: „Голоси европейскої критики про Шевченка“, дві декламациі („Сон“ і „Різдво“ Шевченка), хори мужескі і хор мішаний з фортепяном, сольо скрипкове з фортепяном і орхестра. — Вечерниці в Перемишли відбудуть ся в сали гімназиї (початок о 6-ій год. вечером); вступ безплатний за запрошенями, а лише приймає ся добровільні датки на памятник Шевченка). В програмі: відчит, дві декламациі („Неофіти“ і „Гайдамаки-Галайда“), хори мужеский і мішаний, баритонове сольо, квартет смичковий і дві цитри.

— **З Київа** доносять, що там дня 9 с. м. померла на удар серця Ольга із Старицких Лисенкова, жена звістного нашого композитора Миколи Лисенка.

— **Кровава драма.** В Новім Санчи відограла ся 14 с. м. кровава драма на любовнім підкладі. Станислав Дмуховский, бувший робітник зелізничих кітлів, а тепер занятий в фабриці на Угорщині, 25-літний молодець, полюбив в своїм часі 18-літну п-ну Стефанію Бабіньску, дочку зелізничого слюсаря, котра була диетаркою тамошного окружного суду. Через довший час переписував ся з нею, а вкінци в листі їй осьвідчив ся. На се она на разі не заявила своеї неприхильности. Однак невдовзі, коли почали о еї руку старати ся молодці з ліпшими становищами, повідомила она Дмуховского, що родичі не пристали на їх подружє. Огірчений Дмуховский приїхав з Угорщини до Н. Санча і несподівано явив ся в мешканю б. судженої. Саме тоді сиділа бідна дівчина при обіді. Коли побачила Дмуховского, зірвала ся і хотіла утікати. Але в сій хвили двічи стрілив до неї зведений любовник і ранив еї в груди і ногу. Потім вимірив револьвер до себе, стрілив, але куля лиш легко его зранила. П-ну Бабіньску, котрій грозить небезпечність смерти, віддалено до шпиталю, а Дмуховского увязнено.

— **Скаженина по двох літах.** Сими днями померла у Львові жена капітана і властителя реальности під Кайзервальдом, п-і Вінковска. Перед смертию прикликано дра Електровича, а сей заявив, що смерть наступила наслідком скаженини. Еї покусав перед двома роками осовений лис, але тоді не звертав ніхто на се уваги, бо рана була дуже незначна і вскорі загоїлась. Доперва тепер, по смерти жертви скаженини, пригадали собі домівники, що лис погиб невдовзі по укушеню пані Вінковскої.

— **Померли:** О. Димитрий Венгринович, парох Волиці, сяніцкого деканата, в 59-ім році житя і 29-ім сьвященьства; — о. Сильвестер Копистяньский, старосільский містодекан і парох в Сушици великій, дня 10 марта, в 51-ім році житя а 27-ім сьвященьства; — о. Григорий Концевич, парох в Кукизові, куликівского деканата, в 68-ім році житя, а 46-ім сьвященьства; — Александер Миронович, зелізничий ревідент у Львові в 56-ім році житя; — Гонората Лісковацка, вдова по сьвященику, в Самборі, в 76-ім році житя; — Володимир Гойдан, податковий офицаял при старостві в Золочеві, дня 9-го с. м., в 42-ім році житя.

Господарство, промисел, торговля, гігієна і вихованє.

Ради господарскі.

— Коммасация або злука ґрунтів і закон о коммасациі з дня 9 грудня 1899 р. (III.) — З попереднього вже знаємо, що в основі було би найліпше, як би господар міг всі свої ґрунти злучити разом і як би та злука відбувала ся добровільно. В практиці однакож ані одно, ані друге не єсть вповні можливе. Длячого повна коммасация не завсігди і рідко лиш можлива, знаємо вже з попередного. Длятого скоро бесіда о коммасациі, то треба розуміти під нею переважно лиш часткову, значить ся лиш злуку ґрунтів одної части господарів в селі, а у тих знов лиш злуку деяких, але не конче всіх ґрунтів. Розумія ся, що при тім не виключена можливість і повної злуки. Може н. пр. так бути, що якась часть господарів в селі рішить ся перевести коммасацию своїх ґрунтів; по еї переведеню може бути так, що один або кількох господарів будуть мати весь свій ґрунт в одній руці, (повна коммасация), а другі, що мали ґрунти в трох, читирох або й пятьох сторонах, будуть тепер мати его в двох (часткова коммасация). Лиш до такої часткової а не до загальної і повної коммасациі може якийсь закон напирати, коли він дійстно має бути справедливи і принести хосен господарям, котрих ґрунти роздроблені. При тім може він лишати можність і до повної коммасациі. — Важне при коммасациі питане насуває ся таке: *Чи переводити коммасацию примусово, чи лишити еї добровільній умові і добрій волі господарів?* Під сим взглядом насувають ся знов всілякі трудности. Насамперед кождий безвзглядний примус хоч би й в найліпшій цілі, єсть обмеженєм свободи і права свобідної розпорядимости своєю властностию, а в наслідок того викликує опір. Примус обходить ся рідко коли без насильства і кривди слабшого і меншого. То все можна би сказати і о примусовій коммасациі. Спустити ся знов на добру волю господарів, іменно же на темних, не розуміючих свого інтересу, значить ся лишити їх в дальшій економічній нужді, котрої причиною єсть між иншим також і роздробленє ґрунтів. В громаді найдуть ся н. пр. просьвічені господарі, котрі хотіли би взяти ся до розумної поступової господарки; до того треба їм злуки їх ґрунтів. Ба, коли бо другі, темні господарі не хотять до того допустити. Отже що на то вдіяти? Длячого розумний і запопадливий має терпіти через дурного і недбалого? Треба примусу, бо годі без него обійти ся. Ба, але безвзглядний примус злий. Отже що робити? Треба шукати якоїсь посередної дороги; треба ужити такого примусу, котрий би помагав а не шкодив. Закон о злуці ґрунтів повинен длятого не з гори постановляти, що має ся і мусить ся переводити коммасацию, лиш що можна еї переводити, а то іменно тоди, коли господарі того зажадають. Аж по таким зажаданю може настати примус для тих, що противились би коммаса-

---

то був евнух Боґес, котрий розмавляв з красною, недбало убраною перскою женщиною. Они обоє підійшли аж близько еї вікна, а Нітетіс сховала ся тепер по за до половини отворену віконницю і стала підслухувати, бо їй здавало ся, як би зачула своє імя.

— Єгиптиянка ще спить — сказав евнух, — видко, дуже утомила ся подорожею.

— Кажиж бо борше — відозвала ся Перзийка. — Чи направду гадаєш, що мені від тої чужениці грозить небезпечність?

— А вжеж, моя голубко.

— По чім же ти того здогадуєш ся?

— Тота нова жінка не потребує слухати моїх приказів, лиш приказів короля.

— Та й тілько всего?

— Ні, серденько; але я знаю короля і читаю в его лици як який маґ в сьвятих книгах.

— То треба нам еї згубити.

— Та бо пусти мене, ти безличнику!

— Ну, таже нас ніхто не видить, а тобі буде мене треба.

— Про мене; але говори борзо, що треба робити.

— Дякую тобі, моє серденько, моя Федімо солоденька! — Отже треба нам насамперед сидіти тихо і ждати нагоди. Коли забере ся той остогидлий лицемір Крезус, котрий, здаєсь, держить з Єгиптиянкою, то тогди треба нам наставити сильце.

Розмавляючі відійшли тимчасом так далеко, що Нітетіс не могла вже нічого розуміти. З тихим обуренєм замкнула она віконницю та закликала своїх служниць, щоби еї убирали. Тепер вже знала своїх ворогів, аж тепер вже знала, що еї ждуть тисячні небезпечности, а мимо того чула ся піднесеною і гордою, бо мала стати правдивою женою Камбізеса. Ніколи не відчувала з такою радостию своеї власної вартости як супротив сих нужденних. Якась дивна певність своеї побіди запанувала в еї серци, котре вірило напевно в чародійну силу добра і честности.

— Що то значив той якийсь страшний голос нині досьвіта? — спитала она першу із своїх перских покоївок, що еї чесала.

— Ти, пані, маєш може на думці того зелізо, що так гуділо?

— Нема ще й двох годин, як той якийсь дивний звук мене розбудив.

— То так гуділо, велителько, тото зелізо, котрим будять що рана хлопців дворян, що виховують ся на королівском дворі. Ти навикнеш до того голосу! Ми вже давно его не чуємо; противно, ми будимо ся, коли его у великі сьвята не чути, а то длятого, що до того спокою не привикли. На висячих городах будеш могла видіти що рана, чи студено, чи тепло, як ведуть громаду хлопців до купелі. Бідних хлопяток забирають вже в шестім році від їх матірий, щоби они разом з другими хлопцями свого стану виховували ся під оком короля.

— Хибаж они вже в так раннім віці мають учити ся великої розкоші на сім дворі?

— То ні, тим бідним хлопцям тут дуже зле! Мусять спати на твердій земли і вставати до всхід сонця; їх годують лиш водою і хлібом та дають трохи мяса. Вина та перекусок зовсім не знають. Іноді мусять навіть кілька днів без всякої потреби голодувати і не пити води; кажуть, длятого, щоби они привикали до недостатку. Коли ми перебуваємо в Пазарґаді або в Екбатані[2]), то они можуть бути певні того, що їх в найбільшу студінь поведуть до купелі; коли ж ми тут або в Сузі, то чим більша спека, тим більші мусять робити марші.

— І з тих загартованих, просто вихованих хлопців стають відтак мужчини, що так любують ся в розкошах?

— Таже то так завсігди буває! Чим довше хтось мусить голодувати, тим ліпше смакує єму обід! Такий молодий дворянин видить що дня весь блеск сьвіта, знає, що він богатий а мусить бідувати. Щож дивного, що коли его пустять, він з більшою в десятеро охотою зачинає уживати всіх розкоший житя? Коли ж треба іти на війну або вибирати ся на лови, то він тим не гризе ся, що там треба голодувати і нема що пити, тогди скаче він сьміючись в своїх тоненьких чоботах і пурпурових штанах в болото та спить на скалі так само добре, як на своїй постели, вистеленій тоненькою арабскою вовною. Коби ти виділа, що ті хлопці не виробляють, особливо, коли король єсть коло них. Камбізес певно колись тебе возьме з собою, коли ти его о то попросиш.

— Я то знаю. В Єгипті заставляють молодіж, хлопців і дівчат, також до вправи тіла. Та й мене учили бігати, грати в пилку та кидати обручами.

— То дивна річ! Ми женщини дорастаємо у нас от так, як котрій захоче ся і не учимо ся нічого, хиба трохи ткати та прясти. А чи то правда, що майже всі Єгиптянки знають ся на штуці писаня і читаня?

— Майже всі доньки знатних родителів учать ся того.

— На Мітру, то з вас мусить бути розумний нарід! Крім магів та писарів лиш мало хто з Перзів учить ся тої трудної науки. Благородних хлопців не учать більше нічого, лиш говорити правду, слухати і бути хоробрими, чтити богів, полювати, їздити верхом, садити дерева і знати ся на зілю. Хто хоче учити ся писати, той нехай опісля, як і благородний Дарій, іде до магів. Женщинам навіть заказано займати ся такою наукою. — Але тепер ти вже готова. Отсей шнурок перловий, що тобі его король нині рано прислав, годить ся знаменито до твого чорного волося. Можу просити, щоби ти встала? Дійстно, та й отсі черевики на тебе за великі! Спробуй отсю пару! Ти така красна як богиня; але видко по тобі, що

[2]) Дві літні резиденциі перских королів, в котрих іноді може бути дуже холодно. Екбатана лежала при споді високих гір Ельвенд (Оронтес) коло нинішного Гамадан, — Пазарґада недалеко Рахмет на іраньскій верховині.

циї. Але в сім случаю могло би знов діяти ся насильство і кривда. Бо припустім, що в громаді знайде ся якийсь один господар з більшим, але порозкиданим ґрунтом, і він зажадає коммасациї, а всі инші господарі будуть їй противні, то в такім случаю, колиб переводжено коммасацию на жадане того одного, всім иншим ділялась би кривда, і тогди не обійшлось би без насильства. А так само годі переводити коммасацию на жадане двох, трох господарів, бо не оплатить ся задля кількох морґів скликувати зараз комісию та землемірів і робити переверти в цілій громаді. Розходить ся отже о то, що взяти за міру до права переводженя коммасациї в якій громаді. **Право до коммасациї повинна би рішати більшість в громаді.** Ба, але яка має бути тота більшість? В тім именно річ, щоби закон в такий спосіб установляв ту більшість, щоби через ню як найменша діяла ся (хоч би мнима) кривда для меншости. Але именно в тім трудність установити таку більшість. Длятого при установлюваню такої більшости треба уважати не лиш на число господарів, але й на величину всего їх ґрунту разом, та на оплачуваний ними податок — Найліпша звичайна більшість. Тогди постановляе закон: Скоро більшість господарів, що мають разом тілько а тілько ґрунту і платять такий а такий податок, зажадають коммасациї, то она має ся переводити. Перша постанова забезпечує від переваги властителів більшої посілости, послідна від дрібних господарів. Скоро же раз постановлена вже злука ґрунтів в якійсь громаді, то тогди по треба ще лиш **оцінки всіх ґрунтів** і поодиноких нив і **їх поміру** та наконець і **наділу**. До того треба очевидно окремої комісиї, знатоків і землемірів отже цілого апарату, котрий за дармо не зробить нічого. Коммасация єсть отже сполучена з **коштами**, котрі мають платити господарі після того кілько на них припаде. По сім вже й не треба казати, кілько то заходу і роботи та біганини при коммасациї ґрунтів, особливо же тогди, коли може комісия булаби так зложена, що пиняво брала би ся до роботи, зволїкалаби і взагалї вела би роботу по бюрократичному, так як то на жаль у нас дуже часто буває. В такім случаю і в спілці з иншими обставинами, булоби з коммасациї більше лиха, як добра, особливо же коли зважить ся непорадність, темноту, заголюканість і недовірчивість нашого селянина. Зі злукою ґрунтів сполучає ся звичайно задля одного вже заходу і **поділ спільних ґрунтів, ґрунтів громадских** (н. пр. вигонів, пасовиск, толок і т. п.) **та управильненя служебностий або сервітутів** (касує ся н. пр. приватна дорога через громадский ґрунт, доїзд через ліс більшого властителя до полянки в лїсі малого господаря і т. п.) Через сю роботу стає коммасация лиш ще труднїйша і більше запутана.

— **Докладна зміна плодів в городі** єсть найліпшим способом, щоби забезпечити собі добрий дохід з города. Наші господарі майже без винимки не зважають на то, або хиба роблять на ослїп змушені до того самою природою, коли видять н. пр. що капуста не звиває ся в головки, що горох і фасоля ростуть буйно і цвитуть красно але мало родять і т. п. Але й в таких случаях більша часть господарів видить зло не в хибнім становищу ростини лиш звичайно в хибі насїня і браку гною. Длятого звичайно гноять у нас цїлий город, без взгляду на то, чи якій городнинї того треба чи нї, а відтак в другім і третім роцї садять знов городнину де небудь без взгляду на то, чи треба було під ню погноїти чи нї. Тимчасом як ростини в поли так і городнина в городї потребує відповідного для себе становища: однїй треба добре погноєної землї, друга такої не любить, а третя може таки зовсїм обійти ся без гною. Длятого, хто розумно господарить в своїм городї, заводить в нїм зміну плодів в той спосіб, що дїлить ростини, які має садити або сїяти в городї, на три ґрупи а відповідно до того дїлить і город на три части а кожду з тих частий гноїть лиш що третий рік. В першім роцї садить він на погноєній части таку городнину, котра потребує як найбільше обірника, отже н. пр. всїлякі роди капусти, шпінат, салату, огірки, селеру, петрушку. В другім роцї садить ті самі ростини вже в другій сьвіжо погноєній части, а в першій части гноєній торік, садить бараболї, каротку, моркву, каляріпу, червоні бураки, цибулю і т. п. Наконець в третім роцї гноїть третю часть города і садить на нїй ті ростини, що потребують гною а були послїдного року на другій части; в другій части садить знов ті, що були в послїднім роцї на першій части, а в першій части садить такі, котрі не лиш можуть обійти ся без гною і азоту в нїм, але ще й самі тягнуть азот з воздуха як н. пр. горох і фасоля. Хто би хотів щоби город ще лїпше родив, може его після потреби поправити компостом, додатком вапна або томасївки (2 до півтретя кільо на чверть морґа) і каініту (1 до півтора кільо на чверть морґа). Взагалї треба памятати на то, що розумна господарка в городї може і повинна в порівнаню з полем давати подвійну або й потрійну збірку. При розумній господарцї город буде виплачувати ся особливо під містом і стане ся важним жерелом доходу, а бодай зменшити значно видаток готових гроший на удержане дому.

Переписка господарска.

Руслан з Войнилова: Про живоплоти ми вже тілько разів писали, що годї нам прецї що тиждня то само повтаряти. От н. пр. про живопліт з глога писали ми лише що в ч. 34 „Народ. Часоп". з дня 13 (25) лютого с. р. Живоплоти можна робити з верби, грабини, глога, смереки і т. п.; найлїпші ще з глога і грабини. Глїґ держить лїпше, але має ту хибу, що в нїм держать ся усеницї і длятого він коло садів і городів не конче добрий, хиба що хтось дуже доглядав би его, щоби усениць в нїм не було. Садженицї глога можете дістати у фірми: Leśnictwo Zassów pod Czarną o p. Zassów.

В. Радим в Ст. Бог.: Бараболї „Imperator" продає заряд дібр в Торскім по 2 К. 60 с. Дуже добрі суть також Андерзони, продає заряд дібр Винники почта в місци (бр. Ад. Горох) вибирані по 4 К. на місци.

Вісти господарскі, промислові і торговельнї.

— **Цїна телят, безрог і овець на заріз:** На торг до Відня привезено дня 25 марта 3757 штук телят, 1987 штук живих а 2126 штук патрошених безрог, 242 штук патрошених овець і 3587 ягнят. За патрошені телята плачено по 76 до 92 сот., за живі — до — сот., за лїпші 0 94 до 1 06 К.; за найлїпші по 1·08 до 1 16 К. За молоді безроги 68 до 82 сот., за патрошені на мясо 88 до 96 сот., за підсвинки 84 до 92 сот. За патрошені вівцї 76 до 92 сот. за кільо. Пара ягнят по 13 до 30 К. — Живі вівцї плачено по 50 до 53 сот. за кільо; попит слабий цїна паде.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 17 марта. Wiener Ztg. оголошує, що Цїсар именував греко-кат. декана Діонизия Добряньского, пароха в Ждини, почетним крилошанином греко-кат. капітули в Перемишли.

Відень 17 марта. Вчера вечером приїхав сюди намістник ґр. Лев Пінїньский.

Петербург 17 марта. Орґан департаменту для торговлї і промислу доносить, що поголоска, яка перед кількома днями появила ся за границею, немов би российске правительство хотїло взяти в монополь нафтовий промисл цїлком безосновна.

Блюмфонтен 17 марта. Ґенерал Претімен, яко ґубернатор Блюмфонтева, видав прокламацию, в котрій під карою конфіскати маєтків, взиває всїх горожан, замешкалих на десять миль довкола міста, аби видали оружиє. Серед тутешного голяндского населеня проявляє ся велике невдоволенє.

ти ще не навикла до широких шовкових шараварів та до високих запятків на черевичках. Перейди ся кілька разів по комнатї, то й ходом не дорівняє тобі нїяка Перзийка!

Тепер запукав хтось до дверий і увійшов евнух Боґес, щоби завести Нїтетіс до слїпої Касандани, у котрої дожидав єї Камбізес.

Скопець удавав перед нею найпокірнїйшого єї раба та добирав всїляких цьвітистих і облестних слів, називаючи єї сонцем, зьвіздистим небом, чистим жерелом щастя і рожевим городом; але Нїтетіс навіть і не глянула на него. Серце їй дуже било ся, коли увійшла до комнати матери короля.

Вікна тої комнати були позаслонювані занавісами з зеленого индийского шовку і не допускали ясного сьвітла полудневого сонця та робили для очий слїпої тїнь. Помість був вистелений тяжким вавилоньским ковром, в котрого вовнї ноги ходячих западали ся як в моху. Стїни були вложені мозаїкою зі слоневої кости, черепашини, золота, срібла, маляхіту, лязурового каменя, гебанового дерева і бурштину. Золоті ослони були вкриті кожами з львів, а стіл коло слїпої був з чистого срібла. Касандана, убрана в синю як фіялка одежу вишивану густо золотом, сидїла на дорогоцїннім кріслї з опиралом. Єї біле як снїг волосє вкривав довгий вельон з тонесенького египетского мережева, котрого довгі кінцї обкручували ся довкола єї шиї і звязані були під бородою у велику ключку [3]). Лице слїпої, що була вже в шїсдесяти роках, було чудно правильне і проявляло побіч високого духа ще й велику доброту серця та щиру любов людий.

Ослїплі очи старухи були замкнені, але можна було ожидати, що коли їх отворить, то покажуть ся в них дві лагідні, щирі зірки. З постави і величини сидячої можна було здогадувати ся високого єї росту. Цїла єї постать була достойна вдовицї великого і доброго Кироса.

На малім стільчику коло ніг старушки сидїла єї наймолодша, пізно уроджена дитина Атоса і навивала на своє золоте веретенце довгу нитку. Напроти слїпої стояв Камбізес, а в глубинї трохи схований в сумерку комнати египетский лїкар від очий, Небенхарі.

Коли Нїтетіс переступила поріг сеї комнати, приступив до неї король і підвів єї до своєї матери. — Донька Амазіса припала перед достойною старушкою на колїна і з правдивою щиростию поцїлувала єї в руку.

— Витай нам! — відозвала ся слїпа і поклала шукаючи доокола себе руку на головку дївицї. — Я чула богато доброго о тобі і маю надїю, що позискаю в тобі любу донечку.

А Нїтетіс ще раз поцїлувала делїкатну руку королевої і відповіла з тиха: Як же я подякую тобі за отсї слова! О позволь менї звати тебе, жену Кироса, матїрю! Мої уста що привикли були вимавляти се солоденьке імя, дрожать з розкоші, що тепер по довгих тижднях, можуть перший раз знову промовити: Моя матїнко! Ах, я буду всїми силами старати ся бути гідною твоєї доброти, але додержуй і ти того, що менї твоє любе лице обіцює; стань менї радою і наукою до помочи в сїм чужім краю, позволь щоби я у твоїх ніг знайшла прибіжище, коли на мене найде туга і моє серце буде за слабе, свою гризоту або свою розкіш само зносити; будь менї, в сїм однїм слові єсть все сказано, будь, о будь моєю матїрю!

(Дальше буде).

[3]) Се пишне уладжене комнати матери перского короля не можна нїяк уважати за пересадне. Подробицї его суть вининяті з описів житя Персів таких писателїв, як Айсхільос, Ксенофон, Арріян, Страбо і ин. Мережево, котре має Касандана на собі, назвав Еберс египетским, бо дїйстно в часах сеї повісти нїгде не ткали так делїкатних материй як над Нїлем. Сер Ґарднер Вількінзон має кусень незвичайно тоненької материї старо-египетскої роботи. Египтияни уміли навіть ткати ґобелїни і они длятого не суть нїяк винаходом Французів.

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

І Н С Е Р А Т И

З друкарнї В Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).